

Міжнародні програми, проекти і гранти

Загальна інформація щодо здобуття грантів

Гранти є найбільш поширеною формою фінансування проектів донорськими організаціями.

У методичній та довідковій літературі є багато визначень та понять, що таке донорські організації, фонди, гранти, програми. Ряд з них в значній мірі інтерпретуються як одне і те саме (або тотожні). Тому наше завдання - узагальнюючи інформацію, в лаконічній та доступній формі з'ясувати, що таке донорські організації, фонди, гранти та як з ними працювати.

Донори - це міжнародні організації, державні установи, комерційні структури, громадські некомерційні організації (релігійні, наукові тощо), приватні благодійні фонди або приватні особи, що надають громадянам та організаціям на некомерційній безповоротній основі необхідні додаткові ресурси різного виду, на цілі, які спрямовані в цілому на благо усього суспільства.

На практиці існує декілька класифікацій донорів, які можна систематизувати так:

За видами допомоги, що надається, донори поділяються на тих, хто:

- надає гранти;
- виділяє стипендії на навчання;
- здійснює експертну (консультативну) допомогу;
- надає технології, обладнання тощо.

За сферою інтересів донори поділяються на вузькоспеціалізовані (здійснюють підтримку в чітко визначених сферах діяльності, наприклад, Всесвітній фонд боротьби зі СНІДом, Глобальний екологічний фонд) та універсальні (пріоритетами діяльності яких є різноманітні суспільні проблеми).

За територіальними межами дії донори бувають національними та міжнародними. Хоча у цих рекомендаціях ми в основному зосереджуємось на міжнародній допомозі, не варто забувати й про вітчизняних грантодавців. Тим більше, що українські організації в рамках власних програм і великих проектів можуть здійснювати так зване субгрантування. Таким чином працює, наприклад, Український фонд соціальних інвестицій, який на конкурсній основі перерозподіляє кошти, отримані від іноземних фінансових організацій.

За джерелом капіталу можна виділити такі основні групи міжнародних донорів, які доступні для здобувачів з України: міждержавні організації, урядові, суспільні та корпоративні донори. Дещо докладніше про ці групи.

1 Міждержавні організації. До цієї групи донорів належать установи Організації Об'єднаних Націй (Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН), ЮНІСЕФ, Світовий банк, Проект «Місцевий розвиток орієнтований на громаду (СВА), тощо) та Європейського Союзу (Європейська комісія, Рада Європи, ОБСЄ,).

2 Урядові донори. Це можуть бути грантові програми окремих закордонних органів влади (Агенство США з міжнародного розвитку (USAID), Канадське агентство міжнародного розвитку (CIDA), Шведське агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA) та ін.), або посольств іноземних держав в Україні (США, ФРН, Норвегії тощо).

3 Суспільні донори можуть бути як національними (наприклад німецькі фонди політичних партій – Фонд К.Аденаура, Фонд Ф.Наумана та ін.) так і міжнародними (наприклад PHARE- Програма демократії, Міжнародний Вишеградський фонд). Вони будуються відповідно на фінансових надходжень з однієї або декількох країн та зобов'язані звітувати перед тими на чий гроші вони існують.

4 Приватні донори. До цієї категорії належать донори різного обсягу і характеру діяльності – від таких великих міжнародних організацій, як міжнародний фонд «Відродження» Дж.Сороса та Фонд Рокфеллера до невеликих сімейних фондів Фонд Кнута і Аліси Валенбергів, Фонд Раскоба заохочення католицької діяльності).

5 Корпоративні донори реалізують програми соціальної відповідальності великих компаній (Компанія «Монсанто», Інститут нетрадиційного газу компанії «Шелл»).

Найпоширенішим джерелом додаткових ресурсів неприбуткових організацій та соціально-значущих проектів, як уже зазначалося, є благодійні фонди, які, в свою чергу, надають допомогу у вигляді грантів.

Термін "фонд" (англ. - fund) означає суму коштів, заощаджених або приготованих для виконання конкретних визначених цілей і завдань. Фондами можуть бути державні установи різних країн, міжнародні організації, приватні благодійні фонди, комерційні структури, релігійні, наукові та інші громадські некомерційні організації, які володіють первинним капіталом (або вкладом), та надають підтримку або допомогу в благодійній, освітній, культурній, релігійній та інших видах діяльності, що приносить користь громадськості, та фінансує в першу чергу інші некомерційні організації.

Згідно з даними Центру Європейських Фондів (ЕРО), у США зареєстровано близько 40 тис. благодійних фондів, в Європі їх кількість коливається від 80 до 100 тис.

Гранти надаються за результатами грантових програм-конкурсів, що оголошуються для неприбуткових організацій, під час яких проект повинен пройти у процедуру подання заявки на отримання гранту, і, у випадку перемоги в конкурсі - отримати кошти (допомогу).

Існує декілька визначень поняття "грант":

1. Грант (англ. "grant" - дар, дотація, стипендія) - це цільова фінансова дотація, що надається вченим на проведення наукових досліджень.
2. Грант - це безоплатна цільова субсидія, що надається на конкурсній основі організації, ініціативній групі або індивідуальній особі для реалізації заявленого проекту в тій чи іншій сфері діяльності.
3. Грант - благодійний внесок або цільове пожертвування, надане фізичними і юридичними особами в грошовій і натуральній формах.
4. Грант - кошти, безоплатно передані дарувальником (фондом, корпорацією, урядовим закладом або приватною особою) некомерційній організації або приватній особі для виконання конкретної роботи.
5. Грант - кошти, техніка або інші ресурси, що безповоротно передається донором (фондом, корпорацією, державною установою або приватною особою) некомерційній організації або приватній особі для виконання конкретної роботи.

На відміну від позики грант не треба повертати.

Слід зазначити ще, що в проектній діяльності та роботі з пошуку грантових програм виділяють ще також **гранти для бізнесу** – допомога бізнес-клієнтам у залученні коштів на розвиток власної справи, консультації, зустрічі, експертні оцінки, пошук можливостей фінансування та робота з грантовими заявками за залученням відповідних експертів.

З точки зору періодичності проведення грантові програми поділяються на:

- разові конкурси - програми грантів, які проводяться фондами один раз (як правило, вони спрямовані на досягнення певних цілей і завдань);
- циклічні конкурси - програми грантів, які повторюються через певні проміжки часу - один-два рази на рік;
- постійні конкурси - програми грантів, які не мають певних термінів подання заявок на фінансування. Проекти розглядаються за фактом їх надходження.

З чого починати роботу, пошук грантових програм

Цикл діяльності по залученню ресурсів визначає послідовність ваших дій.

Перший крок (потреби) – визначення проблеми, формулювання її актуальності та невідкладності вирішення, планування проекту (програми), складання бюджету.

Спочатку необхідно абсолютно чітко визначити, для чого, для досягнення якої мети або вирішення якої проблеми потрібні кошти. Потім, що конкретно необхідно (гроші, приміщення, майно, послуги). Де ці кошти знаходяться, або, іншими словами, у кого їх можна попросити і як це зробити таким чином, щоб досягти успіху.

Другий крок (пошук джерел відсутніх ресурсів) – пошук грантових конкурсів, мета і завдання яких співпадають з метою і завданням вашого проекту.

Починати грантову діяльність краще за все з участі у не дуже значних за обсягом фінансування грантових конкурсах. Умовно можна планувати свою роботу за такою схемою:

- регіональні або місцеві грантові програми;
- гранти при Посольствах;
- спеціальні програми «малих грантів»;
- спільні програми в рамках Євросоюзу.

Для того щоб взяти участь у грантовій програмі треба знайти відкриті грантові конкурси, що відповідають напрямку діяльності вашої організації. Для цього треба провести моніторинг сайтів відповідних організацій, які узагальнюють та актуалізують грантові конкурси, в яких можна взяти участь в даний час: умови участі, сума гранту, кінцевий термін подання заявки, аплікаційні форми і т.д.

Визначившись із переліком найбільш прийнятних для підтримки вашого проекту донорів, необхідно докладно ознайомитись з умовами надання ними фінансової допомоги. Щоб запобігти ситуації, коли проект може бути відхилено через недотримання формальних вимог, перед написанням заявки треба уважно вивчити особливості грантових конкурсів, особливу увагу приділяючи наведеним нижче характеристикам:

- **географія конкурсу** (грантодавець може оголосити конкурс для певних регіонів України);
- **тип одержувачів грантів** (органи самоврядування, громадські об'єднання, вищі навчальні заклади, заклади охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, засоби масової інформації, ініціативні групи тощо);

- **пріоритети конкурсу** (напрями надання допомоги конкретизуються у пріоритетах конкретних конкурсів);
- **терміни подання заявки та підведення підсумків конкурсу**;
- **розмір гранта та розмір власного внеску**;
- **термін реалізації проекту**;
- **види діяльності, що фінансуються** (у деяких випадках у рамках певного конкурсу донор може фінансувати чітко визначені заходи та відмовлятися фінансувати деякі статті видатків, найчастіше- непрямі видатки та/або оплату праці).

Де шукати інформацію про грантові конкурси ?

В першу чергу — на офіційних сайтах донорських організацій.

Рекомендуємо створити власну базу даних грантодавців і час від часу перевіряти їх сайти. З цих джерел можна отримати безліч корисної інформації про вже реалізовані та нові програми міжнародної технічної допомоги, про зміни у грантовій політиці та ін.

Регулярний моніторинг сайтів донорів, з одного боку, дозволить бути в курсі головних новин, а з іншого - потребує багато часу. В останньому випадку можна скористатись послугами багатьох сервісних організацій, які збирають, обробляють та розповсюджують інформацію про грантові конкурси. Серед подібних агрегаторів відзначимо такі інформаційні джерела.

Зарубіжні ресурси з фандрайзингу

Якщо ви добре володієте англійською мовою і бажаєте отримувати ексклюзивну інформацію зі світу грантрайтингу, тоді можете скористатися такими інтернет-ресурсами :

- <http://foundations.org> - каталог грантодавців, який ведеться з 1995 року;
- <http://www.efc.be/> - European Foundation Centre (EFC) — Міжнародна асоціація суспільних та корпоративних донорів;
- <http://foundationcenter.org/> — міжнародний портал про філантропію;
- <http://www.guidestar.org> - міжнародний портал для некомерційних організацій.

Сайти органів публічної влади в Україні.

Багато центральних органів виконавчої влади розміщують інформацію про проекти і програми міжнародної технічної допомоги, серед них можна відмітити:

- Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (<http://www.me.gov.ua>) ;
- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово –комунального господарства України (<http://www.minregion.gov.ua>);
- Міністерство молоді та спорту України (<http://dsmsu.gov.ua>);
- Департамент підвищення конкурентоспроможності регіону Харківської облдержадміністрації (<http://www.compet.kh.gov.ua/ukr/granti-ta-programi>) здійснює щотижневу розсилку актуальної інформації про грантові конкурси.

- Восени 2016 року у рамках проекту «Міжнародна допомога. Створення комунікативної платформи» Харківської обласної спілки «Молодіжні Ініціативи» та Департаменту з підвищення конкуренто-спроможності регіону Харківської обласної державної адміністрації за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» була створена комунікативна платформа проектів та програм міжнародної допомоги GrantsLife (<http://grantslife.kh.gov.ua>), яка дозволяє потенційним реципієнтам вчасно реагувати на актуальні грантові пропозиції від міжнародних донорів, обмінюватись досвідом реалізації проектів та здобувати навички з проектного менеджменту.

Портали українських недержавних організацій.

Великий обсяг корисної, в значній мірі, уже **опрацьованої інформації** можна знайти на сайтах:

- Ресурсного центру «Гурт» (<http://gurt.org.ua/>);
- Інформаційного порталу некомерційних організацій України «Громадський простір» (<http://www.prostir.ua/category/grants/>);
- «Велика ідея» <https://biggggidea.com/>; і
- **Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад** (<http://vassr.org/>);

Інформація про навчання, стажування розміщується на сайтах:

- “Platforma”(<http://platfor.ma>),
- **порталі з управління знаннями “Knowledgeportal ”**(<http://www.kp.org.ua/>);
- “Mladiinfo”(<http://www.mladiinfo.eu/>);
- “Unistudy” (<http://unistudy.org.ua/short-term/training/>);
- Відділу академічної мобільності КНУ імені Тараса Шевченка про стипендії для навчання (<http://mobility.univ.kiev.ua/>).

Сторінки у соціальних мережах.

Група «Гранти, конкурси, стипендії»

(<https://www.facebook.com/groups/progrants/>).

Окрім того, інформація про відкриті грантові конкурси поширюється обласними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, освітніми закладами, науковими бібліотеками, дипломатичними установами іноземних країн акредитованих в Україні.

Підготовка проекту та подання грантової заявки

Третій крок (звернення) – підготовка грантової заявки з урахуванням вимог відповідного грантодавця, надсилання цієї заявки, контакт з представниками організації-донора і отримання коштів або інших ресурсів.

Обов'язковою умовою успішного здобуття грантів є правильно підготовлений проект. Тому, розпочинаючи пошук фінансування слід пам'ятати, що за один день написати хороший проект неможливо і починати готувати проектну заявку необхідно завчасно.

Перш за все визначимося, що ми розуміємо під поняттям «проект». Слово проект є одним із найбільш уживаних у пресі, виробничій діяльності та навіть у побуті. Сьогодні проектний підхід формує стиль життя людей багатьох розвинених країн. У вітчизняній практиці протягом певного періоду поняття «проект» використовувалося переважно в технічній сфері як певні розрахунки, креслення, технічна документація, метою якою було втілення певного задуму при створенні нового продукту (приладу, послуги, споруди, тощо). При цьому проект розробки технічної документації називався «проекткуванням». У світовій практиці для визначення даного процесу використовується термін – дизайн, проектування споруд, розробка виробів.

Сьогодні не існує єдиного загальноприйнятого визначення терміну «проект». У сучасному розумінні проект представляє певне завдання з визначеними вхідними даними і потрібними результатами, які обумовлюють спосіб його вирішення. Одним із найбільш вдалих, ми вважаємо, є визначення Світового банку, а саме:

Проект – це комплекс заходів, які здійснюються для досягнення чітко визначених цілей впродовж відведеного часу і за допомогою призначених на це фінансових ресурсів.

Тому, очевидним є висновок про необхідність професійного підходу до проектного управління як до інструменту, який дозволяє ефективно вирішувати і великомасштабні завдання розвитку економіки країни в цілому, і окремого виробництва, і проблеми розвитку невеликих територій, окремих сільських рад, підприємств та установ.

Підсумовуючи визначення проекту слід зазначити, що проект це діяльність спрямована на розвиток, поліпшення та зміну існуючої ситуації.

Впродовж останніх десятиліть міжнародними донорами розроблено процедури та методологічні принципи щодо підготовки проектів та управління ними. Їх застосування, а завдяки цьому і використання досвіду попередників, зменшує ризик допущення помилок, які виникають на етапі написання проекту, тим самим підвищуючи шанси на отримання коштів для його реалізації.

Незважаючи на те, що в кожного донора свої вимоги щодо оформлення проектних заявок, у їх структурі можна виокремити найчастіше повторювані елементи – так званий універсальний формат для написання проекту, який дозволить включити до заявки практично всі можливі розділи, що зустрічаються у вимогах різних донорів:

- Титульний аркуш
- Резюме проекту
- Вступ
- Постановка проблеми
- Мета і завдання
- Методи
- Цільові групи
- Припущення
- Очікувані результати
- Оцінювання
- Життєздатність проекту
- План реалізації

- Звітність
- Бюджет
- Додатки

Саме тому, до підготовки проектів, а відповідно і заявок на гранти доцільно ставитися не як до разової проби пера, а як до постійної діяльності по залученню додаткових ресурсів для розвитку організації. Така діяльність називається англійським словом фандрайзинг і включає в себе не тільки підготовку заявок на гранти, але і залучення матеріальних ресурсів з інших можливих джерел.

Факт підготовки і відправки заявки зовсім не є гарантією отримання гранту. Оскільки найчастіше гранти надаються на конкурсній основі, їх отримують організації, які зможуть цей конкурс виграти. Вважається, що ефективність діяльності буде нормальною, якщо буде профінансована кожна десята заявка (10%). Якщо ви відправили заявку і у відповідь отримали від грантодавця багато питань, значить ваша заявка продовжує конкурсну боротьбу. На всі поставлені запитання треба відповісти докладно і оперативно. Якщо ж ви отримали повідомлення про те, що ваша заявка не пройшла за конкурсом, спробуйте уточнити мотиви відмови і врахувати їх у подальшій роботі.

Відносини між організаціями, що надають гранти і організаціями, що їх отримують — це відносини партнерів. Успішно виконані проект допомагають фонду, що надає гранти, знайти гроші на подальший розвиток своєї діяльності. Максимально щирі, коректні відносини з грантодавцем допоможуть підготувати заявку та успішно виконати проект, а відтак отримати досвід і значно підвищити шанси на отримання наступних грантів з будь-яких джерел. «Провалений» проект ці шанси помітно знижує — інформація про проблеми грантоотримувачів поширюється серед грантодавців дуже швидко.

У разі отримання повідомлення про перемогу в конкурсі необхідно буде укласти договір з грантодавцем і суворо його дотримуватися. Грантодавець не тільки має право контролювати хід виконання проекту та цільове використання коштів, але і поширювати інформацію про грантоотримувача.

Перелік актуальних грантових програм від міжнародних донорських організацій

1. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Програма КУСАНОНЕ. Допомога Японії Україні
http://www.ua.emb-japan.go.jp/itpr_uk/ua_oda.html

За програмою Кусаноне безвідплатна фінансова допомога надається неурядовим організаціям, лікарням, початковим школам, науково-

«Платформа розвитку громадянського суспільства». Гранти з організаційного розвитку ОГС
<http://cd-platform.org/publications/1284-granti-z-organizatsijnogo-rozvitku-ogs>

досліджувальним інститутам та іншим неприбутковим організаціям з метою надання допомоги задля здійснення проектів розвитку цих організацій. Наявність коштів програми Кусаноне у кожній окремій країні забезпечується Офіційною Допомогою Розвитку (ОДР) разом із новітніми видами співробітництва, що впливатимуть на добробут суспільства.

Швейцарське бюро співробітництва в Україні

<https://www.eda.admin.ch/countries/ukraine/uk/home/vertretungen/kooperationsbuero.html>

Швейцарське бюро співробітництва в Україні представляє Швейцарську агенцію розвитку та співробітництва (SDC).

Пріоритети та очікувані результати включають не тільки традиційні напрями місцевого розвитку, а й роботу з подоланням наслідків конфлікту.

Швейцарська програма співробітництва в Україні на 2015 – 2018 рр. спрямована на підтримку чотирьох основних напрямків: сталий економічний розвиток, стале використання енергоресурсів та міський розвиток, врядування та відновлення миру, а також здоров'я. Окрім того, Швейцарська Конфедерація надає гуманітарну допомогу в регіони та цільовим групам, які постраждали від конфлікту на сході України.

Глобальний дитячий фонд. Конкурс «Надання послуг вразливим групам дітей»

<http://www.globalfundforchildren.org/>

Мета - підтримка інноваційних локальних організацій, що працюють з вразливими групами дітей. Сфери інтересів: жертви торгівлі дітьми, діти-біженці, дитяча робоча сила; молодь та підлітки (вразливі групи); професійно-технічна і початкова освіта; ВІЛ/СНІД; інваліди. Подавачі - громадські організації. Спершу в режимі онлайн подається лист зацікавленості (на офіційному сайті). В разі відповідності проекту пріоритетам фонду, буде надіслана апікаційна форма для детального опису проекту. Лист зацікавленості можна надсилати протягом усього року. (Мова

<https://www.usaid.gov/uk/ukraine>

Через конкурс грантів Платформа має на меті посилити ОГС, які є активні у суспільстві та зацікавлені у власному розвитку. Більш спроможні ОГС здатні розробляти якісніші проекти, що приводить до значних соціальних змін у суспільстві.

Фонд Роберта Боша

<http://www.bosch-stiftung.de/content/language2/html/8171.asp>

Тематика: соціальна політика, громадське суспільство, охорона здоров'я, культура і мистецтво, розвиток управлінського потенціалу. Для неурядових організацій, асоціацій.

подачі заявки англійська).

2. КУЛЬТУРА ТА ОСВІТА

Міжнародний Вишеградський фонд

<http://visegradfund.org/grants/>

<http://my.visegradfund.org/Account/Login?ReturnUrl=%2f>

Мета конкурсу проектів - розвиток громадянського суспільства у країнах Східного Партнерства. Малі та стандартні гранти: культурна співпраця, освіта, наукові та молодіжні обміни, транскордонна співпраця, туризм та промоція. (Мова подачі пропозиції англійська).

3. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, БЛАГОДІЙНІСТЬ

Фінансування організацій у справах людей з обмеженими можливостями (Abilis) THEABILISFOUNDATION

<http://www.abilis.fi>

Мета конкурсу проектів - підтримка людей з обмеженими можливостями, захист їх прав та свобод, права на самостійне життя і економічну самодостатність. Пріоритет надається проектам, які виступають за права людей з обмеженими можливостями, а також заходів, що розроблені і реалізуються організаціями жінок з інвалідністю. Подавати проектні заявки можуть ГО, керівні органи яких складаються з людей з обмеженими можливостями.

Програма КУСАНОНЕ. Допомога Японії Україні

http://www.ua.emb-japan.go.jp/itpr_uk/ua_oda.html

За програмою Кусаноне безвідплатна фінансова допомога надається неурядовим організаціям, лікарням, початковим школам, науково-досліджувальним інститутам та іншим неприбутковим організаціям з метою надання допомоги задля здійснення проектів розвитку цих організацій. Наявність коштів програми Кусаноне у кожній окремій країні забезпечується Офіційною Допомогою Розвитку (ОДР) разом із новітніми видами співробітництва, що впливатимуть на добробут суспільства.

ФОНД ЧАРЛЬЗА СТЮАРТА МОТТА

<https://www.mott.org/contact/>

Конкурс на отримання грантів в межах програми «Школа фондів громад».

<http://cd-platform.org/publications/1284-granti-z-organizatsijnogo-rozvitku-ogs>

Мета конкурсу – сприяння розвитку місцевої філантропії через посилення спроможності фондів громад (ФГ) в Україні. Пріоритетні напрямки конкурсу:

1. Стартові гранти
2. Гранти на підвищення спроможності ФГ
3. Гранти для участі в навчальних заходах
4. Гранти на адміністрування конкурсу проектів
5. Гранти, що передбачають дольову участь
6. Гранти на досягнення загальних цілей
7. Гранти на поїздки.

Положення про конкурс на отримання грантів http://ednannia.ua/images/CF_grant_announcement_2016.pdf

Глобальний дитячий фонд. Конкурс «Надання послуг вразливим групам дітей»

<http://www.globalfundforchildren.org/>

Мета - підтримка інноваційних локальних організацій, що працюють з вразливими групами дітей. Сфери інтересів: жертви торгівлі дітьми, діти-біженці, дитяча робоча сила; молодь та підлітки (вразливі групи); професійно-технічна і початкова освіта; ВІЛ/СНІД; інваліди. Подавачі - громадські організації. Спершу в режимі онлайн подається лист зацікавленості (на офіційному сайті). В разі відповідності проекту пріоритетам фонду, буде надіслана аплікаційна форма для детального опису проекту. Лист зацікавленості можна надсилати протягом усього року. (Мова подає заявок англійська).

4. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Міжнародний благодійний фонд «ДОБРОБУТ ГРОМАД» (сільське господарство)

<http://www.dobrobut-hromad.org/>

Фонд «МОНСАТО» (сільське господарство)

<http://www.monsanto.com/global/ua/ourcommitments/pages/monsanto-fund.aspx>

Діяльність «Добробут громад» орієнтована на сталий комплексний розвиток громад та передбачає забезпечення доступу до ринків збуту для дрібних виробників, підтримку, створення та розвиток ферм сімейного типу, нефермерське підприємництво (сільський зелений туризм та ін.), мобілізацію громад, сприяння та розбудову партнерств з міжнародними донорськими організаціями, органами влади та бізнесом, освіту, участь у покращенні нормативно-правової бази в галузі АПК та сільського розвитку, методологічне забезпечення діяльності малих і середніх сільськогосподарських товаровиробників на селі, їхніх об'єднань, підприємств тощо.

CONRADN. HILTONFUNDFOR SISTERS

<http://www.hiltonfundforsisters.org/guidelinesforfunding.html>

Розвиток сільського господарства. Надання грантової допомоги не обмежується конкретними конфесіями чи релігійними групами.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОНД РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

<http://agroconf.org/content/ievropeyskiy-fond-rozvitku-ukrayinskogo-sela>

Більш детально у посібнику:

http://icps.com.ua/assets/uploads/files/block_canada_20160324.pdf

Місія фонду: створення всебічних умов сприяння соціально-економічному розвитку села шляхом надання необхідних фінансових ресурсів у вигляді пільгових банківських кредитів та грантів суб'єктам господарської діяльності на цілі, що є предметом діяльності фонду. Фінансування діяльності фонду здійснюватиметься

Фонд «Монсато» приймає пропозиції проектів для надання грантів за такими напрямками:

надання базової освітньої підтримки, спрямованої на покращення освіти в аграрних громадах, в т.ч. за рахунок підтримки шкіл, бібліотек, наукових центрів, навчальних програм для фермерів та академічних програм, які збагачують чи доповнюють шкільні програми;

забезпечення критичних потреб громад за рахунок підтримки НУО, що надають допомогу для продовольчої безпеки, санітарії, доступу до чистої води, громадської безпеки.

Організації-заявники повинні надати підтвердження проведення зовнішнього аудиту фінансів організації за міжнародними стандартами.

NIPPON FOUNDATION (ЯПОНІЯ)

http://www.nippon-foundation.or.jp/en/what/grant/application/other_fields/

Розвиток сільського господарства, питання населення, розвиток громад. Подавачами можуть виступати неурядові, неприбуткові ГО та незалежні політичні фундації, приватні неприбуткові установи, заклади та організації на локальному, національному та міжнародному рівнях. Строк подачі заявок є відкритим, заявки та матеріали надсилаються звичайною поштою. (Мова подачі заявки англійська).

за рахунок залучення коштів неурядових організацій, зокрема місцевого самоврядування, сільських громад, громадських об'єднань, бізнес-структур, а також міжнародних організацій. Мета фонду: соціально-економічне відродження сільської місцевості України як одна з передумов її успішного просування до Європейського співтовариства.

5. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ, РОЗВИТОК ГРОМАД

Міжнародний фонд «Відродження»

<http://www.irf.ua/grants/contests/>

Оголошує конкурси згідно зі своїми пріоритетами.

Міністерство закордонних справ Естонії.

<http://www.estemb.kiev.ua/ukr>

Фонд «МОНСАТО»

<http://www.monsanto.com/global/ua/ourcommitments/pages/monsanto-fund.aspx>

Фонд «Монсато» приймає пропозиції проектів для надання грантів за такими напрямками:

надання базової освітньої підтримки, спрямованої на покращення освіти в аграрних громадах, в т.ч. за рахунок підтримки шкіл, бібліотек, наукових центрів, навчальних програм для фермерів та академічних програм, які збагачують чи доповнюють шкільні програми;

забезпечення критичних потреб громад за рахунок підтримки НУО, що надають допомогу для продовольчої безпеки, санітарії, доступу до чистої води, громадської безпеки.

Організації-заявники повинні надати підтвердження проведення зовнішнього аудиту фінансів організації за міжнародними стандартами.

Фонд Східна Європа

<http://eef.org.ua/>

<http://www.vm.ee/en/taxonomy/term/55>

Мікрофінансування для НУО або місцевих органів влади. Максимальна сума гранту становить 15 000 євро. Грант може становити до 100% від загальної суми прийнятих витрат проекту. Мета мікрофінансування — швидко реагувати на короткострокові потреби в пріоритетних країнах і підвищити потенціал їх урядових та муніципальних установ, а також неурядових організацій і фондів, що діють в громадських інтересах. Крайнього терміну подачі заявки нема. Заявник повинен подати свої проектні пропозиції естонською або англ. мовою до Посольства Естонії в Україні. Проекти повинні відповідати Стратегії розвитку співробітництва та гуманітарної допомоги Естонії. Тел.: +38 (044) 590 07 80, +38 (044) 590 07 80.

Місія Фонду ? сприяти соціальному та економічному розвитку України, мобілізуючи ресурси, зміцнюючи громади та підтримуючи партнерство громади, влади та бізнесу. Зараз Фонд зосередив увагу на 4 програмах: місцевий економічний розвиток; місцевий соціальний розвиток; розвиток громадянського суспільства та ефективне управління; екологія та енергоефективність. З метою ефективнішої реалізації власних програм Фонд співпрацює з мережею своїх партнерів: громадськими лідерами, НДО, місцевою владою та організаціями, що надають технічну допомогу. Фонд шукає нових партнерів, щоб більше громад отримали підтримку для власного розвитку. Більшість грантів ФСЕ надає через конкурсні програми, які регулярно ініціює Фонд.

6. ПІДПРИЄМНИЦТВО, БІЗНЕС

Європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу (COSME)

<http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8dc8c0b0-4e27-409c-b90e-f076ab2a27d8&title=ProgramiPidtrimkiPidprimtsiv>
<https://ec.europa.eu/easme/en/cosme>

COSME – це набір тематичних проектів та програм на період з 2014 по 2020 роки. Перелік програм, що визначаються Європейською комісією, щороку змінюється та викладається в окремому документі – Робочій програмі. Учасниками програми можуть бути: малий та середній бізнес, громадські організації, агенції регіонального розвитку, освітні заклади,

Канадський департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку

http://international.gc.ca/world-monde/funding-financement/call_proposal-appel_proposition.aspx?lang=eng

Тематика: створення робочих місць, громадянське суспільство, врядування, розвиток управлінського потенціалу, демократія та права людини. Заявки можуть подаватися або як ініціативи розвитку, або у відповідь на оголошення конкурсу. Запити можуть бути відправлені в Посольство Канади в Україні

<http://www.canadainternational.gc.ca/ukraine/offices->

бізнес-асоціації, кластери, органи державної влади. Мова подачі пропозиції англійська.

Фонд Східна Європа

<http://eef.org.ua/>

Місія Фонду ? сприяти соціальному та економічному розвитку України, мобілізуючи ресурси, зміцнюючи громади та підтримуючи партнерство громади, влади та бізнесу. Зараз Фонд зосередив увагу на 4 програмах: місцевий економічний розвиток; місцевий соціальний розвиток; розвиток громадянського суспільства та ефективне управління; екологія та енергоефективність. З метою ефективнішої реалізації власних програм Фонд співпрацює з мережею своїх партнерів: громадськими лідерами, НДО, місцевою владою та організаціями, що надають технічну допомогу. Фонд шукає нових партнерів, щоб більше громад отримали підтримку для власного розвитку. Більшість грантів ФСЕ надає через конкурсні програми, які регулярно ініціює Фонд.

Посольство Канади в Україні

<http://www.canadainternational.gc.ca/ukraine/index.aspx?lang=ukr>

Мета програми міжнародного розвитку Канади в Україні є поліпшення економічних можливостей для українців у посиленні демократії. Канада працює з урядом України для надання допомоги у здійсненні реформ, необхідних для реалізації повного економічного потенціалу країни і створення міцного громадянського інституційного та правового середовища для більш тісної інтеграції з Європою. Основними напрямками грантових оголошень від Посольства Канади є:

? економічне зростання та сприяння місцевому економічному розвитку,

? інвестиції і створення нових робочих місць для скорочення бідності,

? підвищення конкурентоспроможності серед малого та середнього бізнесу,

? сучасне та екологічно стійке управління серед малих і середніх підприємств і фермерських господарств, в тому числі на чолі з жінками,

bureaux/kyiv.aspx?lang=eng#serv

(Мова подачі заявки англійська).

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Гранти малим та середнім підприємствам для зростання їх бізнесу

http://ufpp.gov.ua/business_advisory_services

<http://www.ebrd.com/work-with-us/project-finance.html>

ЄБРР допомагає підприємствам залучати висококваліфікованих консультантів, які здатні якісно трансформувати їх бізнес, і надає гранти (безповоротню фінансову допомогу) для часткової оплати послуг консультантів. Фінансування надає ЄС та країни-донори.

- ? вдосконалення місцевого бізнес-середовища для малих і середніх підприємств і фермерських господарств,
  - ? поліпшення реформ нормативно-правової бази для розширення торговельних та інвестиційних можливостей,
  - ? просування демократії, прав людини і верховенства права в Україні,
  - ? реформування судової системи і підвищення незалежності і доступу до правосуддя,
  - ? розбудова миру і відновлення в конфліктних зонах на території України,
  - ? розширення економічного оновлення і відновлення в районах, порушених конфліктом в Україні,
  - ? підвищення якості та доступності медіа-контенту корисно внутрішньо переміщених осіб в Україні.
- Усі проекти подаються виключно англійською мовою у електронних та друкованих екземплярах.

7. НЕУРЯДОВІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Постійний конкурс грантів «Громадськість за про європейські зміни в Україні»

<http://www.ier.com.ua/ua/announce?pid=5339>

Мета конкурсу: посилення підтримки та тиску громадськості на здійснення проєвропейських реформ в Україні шляхом розширення участі та залучення широкого кола організацій громадянського суспільства з регіонів у обговорення тем, пов'язаних із ЄС, моніторинг та адвокацію впровадження Угоди про асоціацію Україна-ЄС.

Грантова програма «ВІДКРИТІ ДВЕРІ» для підтримки

USAID (Агентство США з міжнародного розвитку)

<https://www.usaid.gov/uk/ukraine/our-work>

<https://www.facebook.com/USAIDUkraine/>

<http://www.lev.org.ua/>

Незалежне агентство федерального уряду США відповідає за допомогу США іншим країнам світу. Основні напрями роботи агентства включають в себе підтримку торгівлі, сільського господарства, економічного зростання, охорони здоров'я, екстрену гуманітарну допомогу, сприяння у запобіганні конфліктам та підтримку демократії.

Програма EGAP

короткострокових ініціатив громадських організацій

<https://www.prostir.ua/?grants=hrantova-prohrama-vidkryti-dveri-dlya-pidtrymky-korotkostrokovykh-initsiatyv-hromadskykh-orhanizatsij>

Цей конкурс проводиться в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агенством США з міжнародного розвитку USAID/ Метою Програми є підвищення обізнаності та рівня участі громадян у громадській діяльності на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Форма заявки на отримання гранту, форма бюджету та форма описової частини бюджету за посиланням

<https://pactworld.app.box.com/s/ruic50ai23rdak2k1jhkbl1u0u2nw3li>

Європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу (COSME)

<http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=8dc8c0b0-4e27-409c-b90e-f076ab2a27d8&title=ProgramiPidtrimkiPidprimtsiv>
<https://ec.europa.eu/easme/en/cosme>

COSME – це набір тематичних проектів та програм на період з 2014 по 2020 роки. Перелік програм, що визначаються Європейською комісією, щороку змінюється та викладається в окремому документі – Робочій програмі. Учасниками програми можуть бути: малий та середній бізнес, громадські організації, агенції регіонального розвитку, освітні заклади, бізнес-асоціації, кластери, органи державної влади. Мова подачі пропозиції англійська.

Національний фонд підтримки демократії NED

<http://www.ned.org/apply-for-grant/en/>

Тематика:

<http://egap-challenge.in.ua/>

Програма EGAP спрямована на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які допомагатимуть вдосконалити якість урядування, покращать взаємодію влади та громадян та сприятимуть соціальним інноваціям в Україні. Програма фінансується Швейцарською Конфедерацією та реалізовуватиметься Фондом Східна Європа (Україна) та Фондом Innovabridge (Швейцарія) у 2015–2019 рр.

«Платформа розвитку громадянського суспільства». Гранти з організаційного розвитку ОГС

<http://cd-platform.org/publications/1284-granti-z-organizatsijnogo-rozvitku-ogs>
<https://www.usaid.gov/uk/ukraine>

Через конкурс грантів Платформа має на меті посилити ОГС, які є активні у суспільстві та зацікавлені у власному розвитку. Більш спроможні ОГС здатні розробляти якісніші проекти, що приводить до значних соціальних змін у суспільстві.

COMMUNITYOFDEMOCRACIES запрошує організації подавати заявки на фінансування в рамках CD-UNITEDPROGRAM

<http://www.community-democracies.org/Working-for-Democracy/Initiatives/CD-UNITED>

- Громадське суспільство,
- Культура та мистецтво,
- Освіта, Охорона здоров'я,
- Врядування,
- Молодь,
- Демократія та права людини. (Мова подачі пропозиції англійська).

THECOCA-COLAFOUNDATION.

<https://www.fundsforngos.org/latest-funds-for-ngos/apply-cocacola-foundations-community-support-opportunity/>
<http://www.coca-colacompany.com/our-company/community-requests-guidelines-application>

Підтримка проектів, спрямованих на підвищення якості життя громад. Пріоритетами інвестиційної політики компанії є проекти направлені на ефективне використання водних ресурсів, підтримка активного способу життя, переробку та утилізацію відходів, освіту. (Мова подачі пропозиції англійська).

Досвідчені експерти з Нідерландів (PUM)

<https://www.pum.nl/>

PUMNetherlandsSeniorExperts Некомерційна програма передачі ефективних технологій та досвіду підприємництва. PUM об'єднує більше 3000 досвідчених експертів з різних галузей виробництва, сільського

Програма передбачає фінансову підтримку проектів, спрямованих на підтримку та зміцнення демократії. Тема цього року: "Демократія в дії": розширення простору для діяльності громадянського суспільства. Організацій, які працюють з темами, що пов'язані з основними цінностями і правами людини, закріплені у Варшавській декларації, мають право на фінансування. Заявки заповнюються англійською мовою.(Мова подачі заявки англійська)

Уряд Нідерландів. Фонд захисту людських прав.

<https://www.government.nl/>

Напрямки проектних пропозицій:

- захист людських прав; рівні права для людей нетрадиційної орієнтації;
- участь жінок у політиці та профілактика насилля над жінками; боротьба з найбільш серйозними порушеннями прав людини (смертна кара і катування);
- свобода думки і слова та свобода інтернету;
- свобода віросповідання та переконань;
- права людини та розвиток; розвиток бізнесу та прав людини, включаючи дитячу робочу силу. (Мова подачі пропозиції англійська).

Малі проекти Посольства Королівства Нідерландів MATRA-KAP

<http://ukraine.nlembassy.org/>

Метою конкретного проекту може бути, наприклад, організація семінару, присвяченого проблемам прав людини, вільних виборів, навколишнє середовище, інформування громадськості шляхом

господарства, торгівлі, послуг, логістики, фінансів та управління, які допомагають підприємствам у 65 країнах світу. Працюючи спільно з місцевими керівниками, експерт Програми аналізує стан справ і проблеми підприємства чи організації, розробляє шляхи їхнього вирішення, допомагає знайти потрібне обладнання, покращити технологію. Програма PUM надає допомогу приватним малим і середнім підприємствам, а також підприємствам, що готуються до приватизації. Програма може допомагати комунальним підприємствам та органам місцевого самоврядування у таких напрямках: збереження довкілля, енергозбереження та відновлювальної енергетики, очищення стоків, побутових відходів, постачання питної води. Послуги голландських радників безкоштовні. Необхідно забезпечити житло, харчування, офісне устаткування та проїзд до місця роботи. (Мова подачі заявки англійська).

Європейський фонд підтримки демократії (EED)

<https://www.democracyendowment.eu/>
<http://gurt.org.ua/news/grants/36114/>

Європейський фонд підтримки демократії надає підтримку організаціям, неформальним платформам та окремим активістам, діяльність яких спрямована на розвиток і зміцнення демократичного громадянського суспільства.

Аплікаційна форма

<https://www.democracyendowment.eu/ru/support/>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ФОНД ПІДТРИМКИ ДЕМОКРАТІЇ
(TheEuropeanEndowmentforDemocracy, EED)

поширення брошур і проспектів, випуск періодичного видання, присвяченого тематиці процесу суспільних змін.

(Мова подачі заявки англійська).

Глобальний дитячий фонд. Конкурс «Надання послуг вразливим групам дітей»

<http://www.globalfundforchildren.org/>

Мета - підтримка інноваційних локальних організацій, що працюють з вразливими групами дітей. Сфери інтересів: жертви торгівлі дітьми, діти-біженці, дитяча робоча сила; молодь та підлітки (вразливі групи); професійно-технічна і початкова освіта; ВІЛ/СНІД; інваліди. Подавачі - громадські організації. Спершу в режимі онлайн подається лист зацікавленості (на офіційному сайті). В разі відповідності проекту пріоритетам фонду, буде надіслана аплікаційна форма для детального опису проекту. Лист зацікавленості можна надсилати протягом усього року. (Мова подачі заявок англійська).

ДАНІДА. Міністерство закордонних справ Данії.

<http://ukraine.um.dk/uk/danida-ukr/>

<https://www.democracyendowment.eu/>

Щоб подати заявку:

<http://gurt.org.ua/news/grants/36114/>

<https://www.democracyendowment.eu/support>

Європейський фонд підтримки демократії надає підтримку організаціям, неформальним платформам та окремим активістам, діяльність яких спрямована на розвиток і зміцнення демократичного громадянського суспільства. Тривалість проектів та суми грантів визначаються індивідуально. Заявки приймаються на фінансування проектів, мета яких - розвиток і зміцнення демократичного громадянського суспільства у країнах, охоплених Європейською політикою сусідства. На гранти EED можуть претендувати організації, рухи, а також активісти, молодіжні лідери та представники незалежних мас-медіа. (Мова подачі заявок англійська).

Конкурс проектів Фонду сприяння демократії

<https://ua.usembassy.gov/uk/uk/democracy.html>

<https://ua.usembassy.gov/uk/education-culture-uk/current-programs-grants-uk/>

Загальний конкурс проектів Посольство США запрошує українські неприбуткові та неурядові організації взяти участь у конкурсі проектів Фонду сприяння демократії. Фонд підтримує проекти, які сприяють демократичним перетворенням та побудові громадянського суспільства в Україні. Вибір проектів базується на спроможності організацій вказувати на конкретні досягнення та їхній вплив на певну сферу чи громаду.

CONRADN. HILTONFUNDFOR SISTERS

<http://www.hiltonfundforsisters.org/guidelinesforfunding.html>

<http://um.dk/en/danida-en/activities/countries-regions/eu-neighbours/>

Тематика: права людини і демократія, зелене зростання, соціальний прогрес, стабільність і захист. Деякі проекти, які фінансуються і керуються лише в рамках Міністерства Закордонних Справ Данії, а інші здійснюються у співпраці з ЄС. Так звані програми Твіннінгу фінансуються ЄС, але виконуються й реалізуються данськими консультантами. (Мова подачі заявок англійська).

Міжнародний Вишеградський фонд

<http://visegradfund.org/grants/>

<http://my.visegradfund.org/Account/Login?ReturnUrl=%2f>

Мета конкурсу проектів - розвиток громадянського суспільства у країнах Східного Партнерства. Малі та стандартні гранти: культурна співпраця, освіта, наукові та молодіжні обміни, транскордонна співпраця, туризм та промоція. (Мова подачі пропозиції англійська).

Німецьке товариство міжнародного співробітництва - GIZ

<https://www.giz.de/de/html/index.html>

Розвиток сільського господарства. Надання грантової допомоги не обмежується конкретними конфесіями чи релігійними групами.

Гранти IQENERGY

<http://www.iqenergy.org.ua/grants>

Програма IQenergy це фінансовий інструмент для сприяння удосконаленням у сфері енергоефективності в житловому секторі України у відповідності до європейських стандартів. Програму було розроблено Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) <http://www.ebrd.com/home> за підтримки донорів <http://www.iqenergy.org.ua/about/>.

Позичальники за програмою IQ energy мають право отримати гранти IQ energy як винагороду за успішну реалізацію енергоефективних проектів, які відповідають правилам гранту. Каталог енергоефективного обладнання та матеріалів, які відповідають критеріям

– <http://www.iqenergy.org.ua/technologies>, каталог постачальників

– <http://www.iqenergy.org.ua/suppliers>

ФОНД МАКАРТУР

<http://region.kname.edu.ua/index.php/uk/granti/162-fond-dzhona-i-ketrinmakartur>,

<https://www.eda.admin.ch/deza/en/home/countries/ukraine.html>

<http://www.wdcb.ru/grants/mcartur.html>

Фонд Джона і Кетрін Макартур є одним з найбільших в США незалежних фондів, підтримує творчих людей і прагне до створення справедливого

Глобальною метою GIZ є підтримка людей та спільнот у країнах, що розвиваються, в країнах з перехідною економікою та розвинених країнах. Мета діяльності GIZ в Україні – сприяння міжнародної співпраці задля сталого розвитку та проведення міжнародної, освітньої роботи. Правові рамки діяльності GIZ визначено умовами рамкової угоди, укладеної урядами України та Німеччини у 1996 році. (Мова подачі пропозиції англійська).

Фінансування IT Стартапів бізнес-інкубатором WANNABIZ

<http://platforma-msb.org/finansuvannya-startapiv-biznes-inkub/>

<http://wannabiz.com.ua/for-startups/>

Бізнес-інкубатор WannaBiz був заснований в липні 2012 в Одесі. Основний мотив WannaBiz -розвиток IT-підприємництва та формування стартап-екосистеми в Україні. Мета: допомагати інноваційним і перспективним IT-проектам стати компаніями світового рівня. Проекти по online-рекламі і рекламним мережам зможуть отримати найбільшу підтримку від WannaBiz. Допускаються проекти у сферах електронної комерції, PaaS, SaaS і Cloud- технології.

Посольство Норвегії

<https://www.norway.no/en/ukraine>

Посольство Норвегії фінансує низку проектів підтримки громадянського суспільства в Україні. Основними галузями застосування таких фондів є проекти, пов'язані з правами людини та демократією. Важливі сфери, такі як довкілля та енергоефективність, також охоплюються суттєвим внеском Норвегії до ЄБРР, що керується

суспільства, проводить ініціативи по збереженню і захисту довкілля. Сприяє розвитку знань, підтримує індивідуальну творчість; зміцнює інститути і допомагає поліпшити державну політику; надає інформацію громадськості, в першу чергу за рахунок підтримки незалежних ЗМІ. Фонд здійснює підтримку за 4 програмами: «Інтернаціональна програма», що фінансується Фондом, зосереджена на міжнародних питаннях, у тому числі питаннях прав людини і міжнародного правосуддя, світу і безпеки; збереження стійкого розвитку, міграції; середньої освіти для дівчаток в країнах, що розвиваються; репродуктивного здоров'я. (Постійно діюча програма. Мова подачі заявки англійська).

Канадське агентство міжнародного розвитку CIDA

<http://www.international.gc.ca/international/index.aspx?lang=fra>

- сприяння місцевому економічному розвитку;
- розвиток малого та середнього бізнесу;
- сучасне та екологічно стійке управління серед малих і середніх підприємств і фермерських господарств, в тому числі на чолі з жінками;
- вдосконалення місцевого бізнес-середовища для малих і середніх підприємств і фермерських господарств
- поліпшення реформ нормативно-правової бази для розширення торговельних та інвестиційних можливостей
- просування демократії, прав людини і верховенства права в Україні
- реформування судової системи і підвищення незалежності доступу до правосуддя - розбудова миру і відновлення в конфліктних зонах на території України
- економічне відновлення територій на сході України
- підвищення якості та доступності медіа-контенту корисно внутрішньо

фондом E5P. Тому до таких проектів не виділяються додаткові гранти. Окрім того, низка більш масштабних грантів надаються напряму Міністерством закордонних справ Норвегії. (Мова подачі заявки англійська).

Гранти від Посольства Швеції в Україні

<http://www.swedenabroad.com/uk-UA/Embassies/Kiev/>

Співробітництво з Україною сфокусовано у трьох основних напрямках:

1. Економічна інтеграція з країнами ЄС та ринкова економіка
2. Демократичне врядування та права людини
3. Природні ресурси і навколишнє середовище

переміщених осіб в Україні.

(Постійно діюча. Мова подачі заявки нглійська).

Гранти Посольства Федеративної Республіки Німеччини в Україні

<http://www.kiew.diplo.de/Vertretung/kiew/uk/Startseite.html>

Пріоритети німецько-українського співробітництва: енергетика і ресурсоефективність, сприяння розвитку економіки й інфраструктура, децентралізація та місцеве самоврядування, засади правової держави і боротьба з корупцією, громадянське суспільство, освіта, наука і засоби масової інформації, стипендії та програми обміну.

8. НАВЧАННЯ, СТИПЕНДІЇ ТА СТАЖУВАННЯ

Ресурсний центр з питань розвитку співробітництва територіальних громад

<http://vassr.org/node/3154>

При Всеукраїнській асоціації сільських та селищних рад за підтримки Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (**GIZ**) GmbH почав діяти ресурсний центр з питань розвитку співробітництва територіальних громад (міжмуніципального співробітництва – ММС), далі – ресурсний центр з питань ММС. Його стратегічною метою визначено створення умов для розвитку сільських громад, через міжмуніципальне співробітництво, а також посилення інституційної спроможності керівників об'єднаних громад в управлінні проектами та програмами, впровадження інноваційних інструментів та механізмів управління сільськими територіями в умовах проведення реформ

U-LEAD з Європою. Програма для розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку.

<http://vassr.org/node/3207>

Всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад разом з Українською асоціацією районних та обласних рад засновано неприбуткову установу **«Центр розвитку місцевого самоврядування»**. Установа діє в рамках Програми **«U-LEAD з Європою: Програма з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку»**.

Одним із складових елементів діяльності зазначеної структури є проведення широкої інформаційно-роз'яснювальної та навчальної роботи, що базуватиметься на індивідуальних підходах.

місцевого самоврядування в Україні.

ЄВРОВІКТОРИНА. Щорічна онлайн вікторина на знання Європи від представництва Європейського Союзу

https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/19221/vseukrayinsky-proekt-yes-vybir-molodogo-pokolinnya-ukrayiny_uk, <http://vassr.org/node/3179>, <http://euroquiz.org.ua/>

Euroquiz – це щорічний проект, який у розважальній формі знайомить молодь України з Євросоюзом та його цінностями. Захоплива вікторина, 2 конкурси, 40 живих подій, слушні поради і безліч фактів про ЄС.

Детальна інформація та умови участі у конкурсах дивіться на сайті <http://euroquiz.org.ua>

Міжнародна організація з міграції (МОМ)

<http://www.iom.org.ua/en/node/1691>

Міжнародна організація з міграції (МОМ) за фінансової підтримки Уряду Об'єднаного Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, що діє через Міністерство з міжнародного розвитку (DFID), розпочинає проект підтримки самозайнятості внутрішньо переміщених осіб та місцевих громад в Україні.

Проект включає дводенний тренінг з професійного орієнтування, самозайнятості або малого підприємництва, надання консультацій для учасників проекту, написання та захист бізнес-планів або заявок, на основі чого прийматиметься рішення про надання гранту.

Програма «Відкритий світ». Конгрес США.

<http://www.americancouncils.org.ua/uk/pages/13/>

Стажування від ROTARY PEACE FELLOWSHIP

<http://grantslife.kh.gov.ua/novini/suggestion/stazhuvannya-vid-rotary-peace-fellowship/>

RotaryPeaceFellowship – це стипендія, що дозволяє пройти магістерську програму з міжнародних відносин, миру та розв'язання конфліктів, сталого розвитку або подібної дисципліни в одному з шести університетів (в Австралії, Англії, Японії, США, Швеції або Таїланді). Стипендія покриває усі витрати. Кандидати повинні мати щонайменше диплом бакалавра та мінімум трирічний досвід роботи у відповідній сфері. RotaryPeaceFellowship призначений для фахівців, що мають досвід роботи в міжнародних відносинах або запобіганні та врегулюванні конфліктів.

Програма ЄС «Креативна Європа»

<https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/creative-europe/about-creative-europe>

«Креативна Європа» – це програма ЄС, спрямована на підтримку культурного, креативного та аудіовізуального секторів. З 2014 до 2020 року на підтримку європейських проектів, що дають можливість подорожувати, охоплювати нові аудиторії, обмінюватися практичними навичками та вдосконалюватися, планується виділити 1,46 мільярда євро. Завантажити буклет про «Креативну Європу» можна за цим посиланням:

https://www.culturepartnership.eu/upload/editor/buklet_PRINT.pdf

Агенство з міжнародного співробітництва Ізраїлю МАШАВ

<http://mfa.gov.il/MFA/mashav/Courses/Pages/default.aspx>

Програма «Відкритий Світ» покликана зміцнювати взаєморозуміння й співробітництво між Україною та США шляхом надання можливості українським лідерам у різних галузях діяльності зустрітися зі своїми американськими колегами й обмінятися досвідом та ідеями з найбільш важливих для обох сторін питань. Програма «Відкритий світ» є єдиною програмою обмінів усередині законодавчої гілки влади США й отримує щорічне фінансування від Конгресу США. Програма «Відкритий Світ» призначена для лідерів України – представників різних рівнів державної влади, ГО і ділових структур. До складу делегацій «Відкритого Світу» звичайно входить 5 учасників. Дедлайн та умови участі розміщуються за посиланням

<https://www.openworld.gov/hosting/apply-grant>

Американська програма бізнес-стажувань SABIT (САБІТ)

<http://www.sabitprogram.org/>

В рамках програми SABIT досвідчені співробітники у Вашингтоні і в нових незалежних державах допомагають менеджерам, науковцям і інженерам середнього й вищого рівнів пройти практику в малих, середніх і великих бізнесових організаціях США. Мета такої практики – ознайомитися з тим, як функціонує промисловість США, із західними концепціями менеджменту й основами ринкової економіки, необхідними для зміцнення економіки та залучення іноземних інвестицій в нових незалежних державах. Детальнішу інформацію та анкети для заповнення можна одержати на веб-сторінках програми SABIT:

<http://www.sabitprogram.org/index.php?option=calendar&Itemid=73>

Програма академічних обмінів імені Фулбрайта в Україні

<http://www.fulbright.org.ua/uk/pages/19/student.html>

МАШАВ запрошує взяти участь у конкурсах на отримання повного або часткового відшкодування витрат на участь у професійних курсах, що пропонуються Ізраїлем. Курси проводяться в Ізраїлі або в Україні як англійською так і російською мовами та тривають 5-14 днів. Основними сферами діяльності МАШАВ є розвиток: сільського господарства; підприємництва; туризму; охорони здоров'я; високих технологій. Із запитаннями щодо участі у конкурсах необхідно звертатися до Посольства Держави Ізраїль в Україні за ел. адресою mashav@kiev.mfa.gov.ua.
<http://embassies.gov.il/kyiv/mashav/Pages/AnketiMASHAV.aspx>

Стипендія на навчальна програма для педіатрів

<http://www.bc-club.org.ua/stipendija-dlja-pediatriv-vid-jevropejskoji-spilnoti-ditjachoji-endokrinologiji>

Програма спрямована на розвиток догляду за пацієнтами, клінічного лікування та клінічних досліджень в сфері дитячої ендокринології за допомогою навчальної програми в європейському клінічному центрі. Програма направлена на підтримку майбутньої кар'єри після успішного завершення курсу; відкрита для лікарів за спеціальністю Педіатрія.

Дослідницький центр і студія в Італії FABRICA

<http://studway.com.ua/italiya-proponuie-stipendii/>

<http://www.fabrica.it/apply/>

Навчання в американських університетах від одного до двох років на здобуття ступеня магістра. У конкурсі можуть брати участь студенти старших курсів, випускники ВНЗ. Післядипломна освіта в США (graduate studies) є поєднанням навчання з індивідуальною дослідницькою працею. Система цього рівня освіти передбачає широкий спектр можливостей: здобуття магістерського ступеня (master's program); навчання за суміжною спеціальністю; річне/півторарічне навчання без отримання диплому з метою поглиблення знань з певної наукової дисципліни (non-degree study program); підготовка до кваліфікаційних іспитів і вступу до аспірантури.

Пошукова система освітніх програм та стажувань для медиків MEDICAL-GATE

<https://www.m-gate.org/ua/>

Medical-Gate – це унікальна платформа з відкритою інформацією про медичні освітні програми, стажування та гранти.

Fabrica, дослідницький центр і студія в Італії, запрошує до своєї команди дослідників представників творчих професій. Взяти участь у програмі можуть програмісти, архітектори, графічні дизайнери, музиканти, письменники, режисери, фотографи, журналісти, ілюстратори, аніматори. Аплікаційна форма за посиланням <http://www.fabrica.it/apply/>

Програма Британської ради «Активні громадяни»

<http://www.britishcouncil.org.ua/active-citizens>

«Активні громадяни» – програма Британської Ради для молоді у галузі міжкультурного діалогу і соціального розвитку. Мета проекту полягає у сприянні соціальним змінам і забезпечення сталого розвитку шляхом створення і розбудови мережі молодіжних лідерів із залученням молодіжних організацій, які є рушіями реформ у своїх громадах та надання їм знань та навичок, що сприятимуть побудові відносин між людьми на засадах рівності та рівних можливостей, поваги до різноманіття, вміння вести безконфліктний діалог. В Україні проект розрах. на розвиток серед молоді знань та навичок, які б сприяли міжкультурному діалогу та вирішення конфліктів в масштабі всієї України, насамперед на Сході України.

Додаткова інформація щодо навчання, освітніх програм та стипендій

Ресурси для пошуку освітніх програм, грантів та стипендій

«Навчайся в Європі! Освітні програми, гранти та стипендії Європейського Союзу та держав-членів ЄС 2014-2020»

http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/education-in-eu_uk.pdf

(публікація Представництва Європейського Союзу в Україні)

http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=237&lang=uk

(розміщені на сайті КНУ імені Тараса Шевченка)

Освітні програми гранти та стипендії Європейського союзу

<http://www.pu.if.ua/uk/osvitni-prohramy>

(розміщені на сайті Прикарпатського національного Університету імені Василя Стефаника)

Гранти, стипендії, стажування, школи, курси, волонтерство, конкурси та конференції у переліку можливостей від портулу «Студвей»

<http://diem.studway.com.ua/cat/stazhuvannya/#s=1>

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», відділ міжнародних зв'язків

http://www.ec.kharkiv.edu/about_us.html

Корисні посилання на методичні матеріали, посібники, каталоги, ресурси

Ресурсний центр з питань розвитку співробітництва територіальних громад (для підтримки розвитку громад)

<http://vassr.org/node/3154>

Як підготувати проект розвитку громади: безкоштовний онлайн-курс

(навчання для громад)

<https://www.prostir.ua/?news=yak-pidhotuvaty-proekt-rozvytku-hromady-bezkoshtovnyj-onlajn-kurs>

Нормативно-правова база з питань технічної допомоги

<http://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Normativno-pravovaBazaZPitanTekhnichnoiDopomogi>

Перелік міжнародних угод та нормативно-правових актів у сфері міжнародної технічної допомоги

<http://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d1045455-72f1-4332-9909-104d8fce2407&title=Normativno-pravovaBazaZPitanTekhnichnoiDopomogi>

Грантрайтинг. Методичні рекомендації для органів публічної влади щодо написання проектних заявок

<http://www.oblrada.pl.ua/grant/Grantwriting.pdf>

Довідник міжнародних проектів і програм у сфері децентралізації та регіональної політики, що реалізуються в Україні

<http://www.oblrada.pl.ua/grant/06.pdf>

Практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства.

http://www.oda.te.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/22814/posibnyk_ppp.pdf

Каталог організацій донорів

<http://www.oblrada.pl.ua/grant/catalog.pdf>

Перелік міжнародних донорських організацій в Україні

<http://gurt.org.ua/donors/international/>

Ресурсний центр з питань розвитку співробітництва територіальних громад

<http://vassr.org/node/3154>

Де знайти гроші сільським громадам: перспективи і можливості фінансування міжнародними донорами (ПОСІБНИК)

http://icps.com.ua/assets/uploads/files/block_canada_20160324.pdf

Аналітичний матеріал підготовлено у рамках проекту «Підвищення економічної спроможності сільських територій в контексті імплементації Угоди про Асоціацію України з ЄС», який профінансований Канадським фондом місцевих ініціатив.

Зелений пакет (Зелені сайти корисні посилання)

<http://www.greenpack.in.ua/media/>

Комунікативна платформа. Проекти та програми міжнародної допомоги

<http://grantslife.kh.gov.ua/donori/>

Зведений перелік можливих фінансових установ в Україні

http://www.uhodameriv.eu/IMG/pdf/Donor_fiche_Ukraine-2.pdf

Угода Мерів щодо клімату і енергії

<http://www.uhodameriv.eu/Instrumenti-fiinansuvannya.html>

Підписанти Угоди Мерів щодо клімату і енергії взяли на себе добровільні зобов'язання з амбітних дій у галузі підвищення енергоефективності та збільшення використання поновлюваних джерел енергії в рамках своїх планів дій зі сталого енергетичного розвитку, вимушені знаходитися в постійному пошуку можливостей фінансування.

Співробітництво у сфері енергоефективності, енергозбереження та екології

<http://e5p.eu/wp-content/uploads/2014/12/E5P%20Brochure-Ukrainian.pdf>

http://dfrr.minregion.gov.ua/foto/upload/Funding_Guide_UA.pdf

http://journal.esco.co.ua/cities/2014_6_7/art136.pdf

Офіційний портал координації міжнародної допомоги в Україні [Openaid.gov.ua](http://openaid.gov.ua) Міністерства економічного розвитку і торгівлі

[http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=47aeb44a-1e30-469a-](http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=47aeb44a-1e30-469a-a9f93c97753aead6&title=MinekonomrozvitkuPrezentuOfitsiiniiPortalKoordinatsiiMizhnarodnoiDopomogiOpenaid-gov-ua)

[a9f93c97753aead6&title=MinekonomrozvitkuPrezentuOfitsiiniiPortalKoordinatsiiMizhnarodnoiDopomogiOpenaid-gov-ua](http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=47aeb44a-1e30-469a-a9f93c97753aead6&title=MinekonomrozvitkuPrezentuOfitsiiniiPortalKoordinatsiiMizhnarodnoiDopomogiOpenaid-gov-ua)

<http://openaid.gov.ua/>

Портал містить найбільшу в Україні базу даних щодо проектів міжнародної допомоги, а також цілу низку інструментів, які будуть цікаві як для донорських організацій, так і для виконавців програм, а також представників ЗМІ. Головне завдання Openaid.gov.ua – створити web-платформу для взаємодії стейкхолдерів: донорів (іноземні країни, міжнародні організації, ЄС, ОЕСР), бенефіціарів (державні органи виконавчої влади), реципієнтів (державні органи і організації, НУО, приватні компанії, громадяни), виконавців (міжнародні компанії, організації, українські приватні компанії), а також для публічного і прозорого обміну інформацією.

Співробітництво з міжнародними організаціями у сфері розвитку і підтримки підприємництва та можливості

<http://www.oblrada.pl.ua/grant/07.pdf>

ГРАНТОВІ ЗАЯВКИ ПОСТІЙНО ОБНОВЛЮЮТЬСЯ НА ЦИХ САЙТАХ:

<http://www.gurt.org.ua/>

<https://biggggidea.com/>

<https://www.prostir.ua/>